

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM TIZIMINI 2030-YILGACHA RIVOJLANTIRISH KONSEPSIYASI

Saidxadjayeva Sayyora Ravshanovna

Yuldasheva Sevara Ravshanova

*UMFT universiteti, Psixologiya pedagogika
yo‘nalishi, 23/3 guruh talabalari*

Annotatsiya: Ushbu maqolada O‘zbekiston Respublikasi oliy ta’lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasining mazmuni, maqsad va vazifalari har tomonlama tahlil qilingan. Jumladan, oliy ta’lim mazmunini modernizatsiya qilish, professor-o‘qituvchilar va ilmiy kadrlar salohiyatini oshirish, moddiy-texnik bazani mustahkamlash, raqamli ta’limni rivojlantirish hamda xalqaro hamkorlikni kengaytirish masalalari yoritib berilgan. Maqolada konsepsiyaning raqobatbardosh, innovatsion fikrlaydigan va mehnat bozori talablariga mos mutaxassislar tayyorlashdagi ahamiyati ilmiy-nazariy jihatdan asoslangan.

Kalit so‘zlar: oliy ta’lim tizimi, ta’lim konsepsiyasi, 2030-yil strategiyasi, ta’lim sifati, professor-o‘qituvchilar, raqamli ta’lim, kredit-modul tizimi, xalqaro hamkorlik, innovatsion ta’lim.

Kirish

O‘zbekiston Respublikasi oliy ta’lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasi mamlakatda oliy ta’lim sohasini modernizatsiya qilish, xalqaro ta’lim makoniga integratsiyalashuvni jadallashtirish hamda raqobatbardosh, yuqori malakali kadrlar tayyorlashga qaratilgan muhim strategik hujjat hisoblanadi. Ushbu konsepsiya global bilimlar iqtisodiyoti sharoitida oliy ta’lim muassasalarining roli va mas’uliyatini oshirish, ilm-fan, ta’lim va ishlab chiqarish integratsiyasini mustahkamlashni nazarda tutadi.

Konsepsiyaning dolzarbligi shundaki, u nafaqat oliy ta’lim sifati va qamrovini oshirishni, balki mamlakatning innovatsion rivojlanishi uchun zarur bo‘lgan inson kapitalini shakllantirishga xizmat qiladi.

Konsepsiyaning asosiy maqsad va vazifalari

Konsepsiyaning asosiy maqsadi — 2030-yilga qadar O‘zbekiston oliy ta’lim tizimini sifat jihatidan yangi bosqichga olib chiqish va uni xalqaro standartlarga moslashtirishdan iborat. Ushbu maqsad quyidagi vazifalar orqali amalga oshiriladi:

- oliy ta’lim bilan qamrov darajasini oshirish;
- ta’lim sifati xalqaro baholash mezonlari asosida yaxshilash;

- mehnat bozori talablariga mos mutaxassislar tayyorlash;
- oliy ta'lim muassasalarining akademik va moliyaviy mustaqilligini kengaytirish.

Mazkur vazifalar tahlili shuni ko'rsatadiki, oliy ta'lim endilikda faqat diplom beruvchi tizim emas, balki iqtisodiyot va jamiyat taraqqiyotini ta'minlovchi strategik soha sifatida qaralmoqda.

Oliy ta'lim mazmunini modernizatsiya qilish

Konsepsiyada ta'lim mazmunini yangilash ustuvor yo'nalishlardan biri sifatida belgilangan. O'quv rejalari va dasturlari kompetensiyaviy yondashuv asosida qayta ishlab chiqiladi, fanlar mazmuni amaliy ko'nikmalarni shakllantirishga yo'naltiriladi.

Bu yo'nalishning keng tahlili shuni ko'rsatadiki, avvalgi tizimda nazariy bilimlar ustun bo'lgan bo'lsa, yangi yondashuv talabalarning tanqidiy fikrlash, muammolarni hal qilish va mustaqil ishlash ko'nikmalarini rivojlantirishga qaratilgan. Kredit-modul tizimining joriy etilishi esa talabalar akademik mobilligini oshirishga xizmat qiladi.

Pedagog va ilmiy kadrlar salohiyatini oshirish

Konsepsiyada professor-o'qituvchilar va ilmiy xodimlar oliy ta'lim sifatini belgilovchi asosiy omil sifatida e'tirof etiladi. Shu bois ularning malakasini oshirish, ilmiy tadqiqotlarga jalb etish va moddiy rag'batlantirish muhim vazifa hisoblanadi.

Mazkur yo'nalishni tahlil qilar ekanmiz, xorijiy tajriba asosida professor-o'qituvchilarni tayyorlash, ularning xalqaro ilmiy loyihalarda ishtirokini kengaytirish oliy ta'lim muassasalarining ilmiy salohiyatini oshirishga xizmat qiladi. Ilmiy daraja va unvonlarga ega bo'lgan kadrlar ulushining ortishi ta'lim sifatiga bevosita ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Oliy ta'lim muassasalarining moddiy-texnik bazasini rivojlantirish

Konsepsiyada oliy ta'lim muassasalarining infratuzilmasini zamonaviy talablarga moslashtirish muhim vazifa sifatida belgilangan. Yangi o'quv binolari, ilmiy laboratoriyalar, axborot-resurs markazlari va talabalar turar joylarini barpo etish rejalashtirilgan.

Tahlil shuni ko'rsatadiki, zamonaviy moddiy-texnik baza ta'lim va ilmiy tadqiqotlar sifatini oshirishda muhim ahamiyatga ega. Ayniqsa, texnika va tibbiyot yo'nalishlarida laboratoriya bazasining rivojlanishi amaliy bilimlarning mustahkamlanishiga xizmat qiladi.

Raqamli oliy ta'lim va innovatsiyalar

Raqamli texnologiyalarni joriy etish konsepsiyaning muhim yo'nalishlaridan biridir. Masofaviy ta'lim platformalari, elektron ta'lim resurslari, onlayn kurslar va raqamli boshqaruv tizimlari joriy etilishi nazarda tutilgan.

Mazkur yo'nalish tahlili shuni ko'rsatadiki, raqamli oliy ta'lim ta'lim jarayonining moslashuvchanligini oshiradi, talabalar uchun bilim olish imkoniyatlarini kengaytiradi. Shuningdek, innovatsion startaplar va texnoparklar faoliyatini rivojlantirish orqali oliy ta'lim muassasalari iqtisodiyot bilan yaqin hamkorlik qiladi.

Xalqaro hamkorlik va ta'lim integratsiyasi

Konsepsiyada oliy ta'lim tizimini xalqaro ta'lim makoniga integratsiya qilish muhim ahamiyat kasb etadi. Xorijiy oliy ta'lim muassasalari bilan qo'shma dasturlar, filiallar va akademik almashinuvlar yo'lga qo'yiladi.

Bu yo'nalishning tahlili shuni ko'rsatadiki, xalqaro hamkorlik ta'lim sifati va ilmiy tadqiqotlar darajasini oshiradi. Talabalar va professor-o'qituvchilarning akademik mobilligi global tajriba almashinuvini ta'minlaydi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, O'zbekiston Respublikasi oliy ta'lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasi oliy ta'lim sohasida chuqur va tizimli islohotlarni amalga oshirishga qaratilgan. Ushbu konsepsiyaning izchil amalga oshirilishi natijasida xalqaro talablarga javob beradigan, raqobatbardosh va innovatsion fikrlaydigan mutaxassislar tayyorlanadi. Bu esa mamlakatning barqaror ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishini ta'minlashda muhim omil bo'lib xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Xaydarov. S.A. (2025). Oilaviy tarbiyada va maktab tarbiyasida yuzaga keladigan risklar. 16-son. 9-11.
2. Хайдаров С. (2024). Spiritual influence on child education in families. Web of Teachers: Inderscience Research. 2 (11). 203-205.
3. Хайдаров С. (2025). Оилаларда фарзанд тарбиясига рухий таъсир ўтказиш. Modern Education and Development. 3 (17). 23-27.
4. Khaydarov S.A. (2025). The role of the use of fine arts in teaching the history of the country. Modern Education and Development. 3 (17). 28-33.
5. Xaydarov S.A. (2025). Ijtimoiy-gumanitar fanlarda raqamli metodlardan foydalanish yo'llari. NEW RENAISSANCE international scientific journal. 2(1). 91-94.
6. Xaydarov S.A. (2025). Yoshlarda vatanparvarlik hissini tarbiyalashda Boburnoma asariga ishlangan miniatyuralarning ahamiyati. Til va adabiyot.uz. 2.11-12.
7. Khaydarov S.A. (2025). On analysis of family factors and social creativity issues in the study of the psychological portrait of educational institutions' leaders. Tuijin Jishu/Journal of Propulsion Technology ISSN: 1001-4055 Vol. 46 No. 2.
8. Хайдаров С. (2025). Pedagogik risklarni boshqarishning nazariy asoslari va globallashuv jarayonidagi ahamiyati. 3 (9). 261-265.